

הקרן למענקי מחקר

קול קורא למחקרים יישומיים בנושא "ההון האנושי

בתחומי ה-STEM במערכת החינוך" 2026

-הקול הקורא מופנה לנשים וגברים כאחד-

תוכן עניינים

2.....	מבוא.....	א.
4.....	תנאי הסף.....	ב.
6.....	תנאי ביצוע.....	ג.
8.....	מיון והערכת ההצעות.....	ד.
10.....	ביצוע התכנית.....	ה.
10.....	כללים ועקרונות.....	ו.
12.....	זכויות המשרד.....	ז.
12.....	שאלות ופניות.....	ח.
13.....	הגשת ההצעות.....	ט.
19.....	מועד אחרון להגשת הצעות המחקר.....	י.

לחיצה למעבר קישור+CTRL

הקרן למענקי מחקר

קול קורא למחקרים יישומיים בנושא "ההון האנושי בתחומי ה-STEM במערכת החינוך" 2026

מועד הגשה אחרון לחוקרים (ע"פ סעיף יא.1): **10.8.2026** שעה 15:00

מועד הגשה אחרון למוסדות (ע"פ סעיף יא.2): **17.8.2026** עד השעה 15:00

א. מבוא

רקע: במסגרת תכנית העבודה לשנת 2026, משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה (להלן - המשרד) ומשרד החינוך פועלים לקידום פעילות מחקר יישומי באקדמיה ובמכוני המחקר לשיפור הנגישות ללימודי STEM (מדע, טכנולוגיה הנדסה ומתמטיקה) בקרב תלמידים בישראל ממגוון תתי-אוכלוסיות כבסיס לפיתוח הון אנושי עתידי בתעשייה עתירת ידע.

שוק העבודה הטכנולוגי בישראל ובעולם מצוי בתנופת שינוי מואצת, המתבטאת בעלייה מתמשכת בביקוש למיומנויות הנרכשות בלימודים בתחומי ה-STEM. תעשיית ההיי-טק מהווה מנוע צמיחה מרכזי של המשק הישראלי ותורמת באופן משמעותי לצמיחה, לפריון ולייצוא. עם זאת, קיים מחסור מתמשך בכוח אדם מיומן בתחומים אלו, לצד פערים עמוקים בייצוג ובהזדמנויות בין אוכלוסיות ואזורים גיאוגרפיים שונים (דו"ח הון אנושי בהיי-טק, 2019).

מערכת החינוך מהווה נדבך מרכזי בשרשרת הערך של ההון האנושי המדעי-טכנולוגי. לימודי מתמטיקה ומדעים ברמה מוגברת בתיכון נמצאו כקשורים להשתלבות במסלולים טכנולוגיים מבוקשים בשירות הצבאי, בלימודים גבוהים ובהמשך בתעסוקה עתירת ידע. עם זאת, ישנם פערים משמעותיים בנגישות ללימודי STEM ברמת 5 יח"ל בין בתי ספר באשכולות חברתיים-כלכליים שונים, בין אזורים גיאוגרפיים שונים ובין מגדרים (דו"ח מבקר המדינה, 2021).

בד בבד, מערכת החינוך מתמודדת עם אתגר מתמשך של מחסור במורים בתחומים אלו. אתגר זה מתפרש על פני כלל הרצף: בכניסה להוראה (חרף תוכניות ייעודיות ואקדמיזציה של מורים למקצועות ה-STEM), בתהליכי הכשרה והתמחות, השתלבות במוסדות החינוך בשלבי הגיל השונים, איכות ההוראה בפועל, וכן בתופעות של שחיקה, נשירה ופרישה מוקדמת. לצד

הגורמים הפנים-מערכתיים, מתעצמת התחרות על כוח אדם איכותי מצד שוק העבודה הטכנולוגי והפרטי, המציע חלופות תעסוקתיות אטרקטיביות לבוגרי מסלולים מדעיים-טכנולוגיים ולמורים פוטנציאליים (מוסד שמואל נאמן, 2018). הבנת מרחב זה, לרבות תנאי השכר, מסלולי קידום, יוקרה מקצועית, גמישות תעסוקתית ומשמעות מקצועית, חיונית לניתוח תופעות הקושי בגיוס ושימור מורים איכותיים.

סוגיית ההוראה בתחומי ה-STEM אינה סוגיה חינוכית בלבד, אלא נדבך מרכזי במדיניות החדשנות הלאומית. פערים בהיצע ובהזדמנויות ללימוד תחומים אלו משפיעים על היצע הסטודנטים במדעים ובהנדסה, על יכולת האקדמיה להכשיר חוקרים ומהנדסים ועל היצע כוח האדם לתעשיות עתירות ידע. לפיכך, שני המשרדים מבקשים לקדם מחקר יישומי-אסטרטגי משותף אשר יבחן את סוגיית ההון האנושי בחינוך בתחומי ה-STEM מנקודת מבט מערכתית ורב תחומית, חינוכית, כלכלית ולאומית, במטרה לגבש תשתית ידע לעיצוב מדיניות ארוכת טווח ולחיזוק מערכת החדשנות הישראלית וצמצום פערים חברתיים וגאוגרפיים. בין היתר, יתבקש המחקר המוצע לזהות ולהצביע על התאמות מדיניות נדרשות, מנגנוני תמרוץ אפשריים, מודלים חדשניים להכשרה ופיתוח מקצועי וממשקים בין מערכת החינוך, ההשכלה הגבוהה והתעשיות עתירות הידע. בנוסף, המחקר ייצר המלצות מבוססות נתונים לשיפור איכות וכמות המורים בתחומי ה-STEM בכלל אזורי הארץ, בדגש על אזורים בהם ישנו מחסור משמעותי במורים וכן אי שוויון בשכיחות והישגי התלמידים במקצועות אלו.

במסגרת זו, המשרדים מפרסמים במשותף את הקול הקורא הבא למימון מחקרים רלוונטיים בנושאים הבאים.

יש להתייחס לאחד או יותר מן הנושאים במיקוד בהצעת המחקר (יתרון יינתן למחקרים אשר יבחנו יותר מנושא אחד):

- מיפוי והבנת המחסור במורים במקצועות STEM לאורך הרצף (א-י"ד): ניתוח היקף המחסור במורים במקצועות ה-STEM, לפי אזור, מגזר ואשכול חברתי-כלכלי, ומידת השפעתם על היצע לימודי 5 יח"ל, הישגים לימודיים ונגישות למסלולים מתקדמים.
- כניסה להוראה ותהליכי הכשרה במקצועות ה-STEM: התעמקות בסוגיות העוסקות במאפייני הבוחרים להיכנס להוראת ה-STEM, מסלולי ההכשרה (לרבות תוכניות ייעודיות והסבות אקדמאיים), החסמים המרכזיים לבחירה בהוראה ושיעורי ההתמדה של בוגרי המסלולים השונים לאורך זמן.

- השתלבות, איכות הוראה והתמקצעות: בחינה כיצד סוג ההכשרה, קליטת המורים בבתי הספר, מאפייני בית הספר הקולט, ליווי והתפתחות מקצועית, עומסי העבודה והמבנה הארגוני משפיעים על איכות ההוראה ועל הישגות במערכת; וכן ניתוח מודלים פדגוגיים וארגוניים המסייעים לצמצום השחיקה וההנשירה, לרבות זיהוי הגורמים לשחיקה ולנשירה בשלב קליטת המורים בבתי הספר ובחינת החלופות התעסוקתיות המתחרות בהוראה (כגון תעשייה טכנולוגית ומדעית ואקדמיה) והשפעתן על החלטות כניסה ויציאה מהמערכת.
- אי-שוויון ומוביליות חברתית דרך מקצועות ה-STEM: בחינה כיצד מחסור במורים והבדלים באיכות ההוראה משפיעים על תלמידים באזורים ובאוכלוסיות שונות, ומהן ההשלכות ארוכות הטווח על השתלבות באקדמיה ובתעסוקה עתירת ידע.
- מדיניות ותמריצים אפקטיביים לגיוס ולשימור מורי STEM: זיהוי מנגנוני תמרוץ (כלכליים, מקצועיים, אזוריים), מודלים לשיתופי פעולה עם תעשייה ואקדמיה, וצעדי מדיניות ארוכי טווח שיכולים לחזק את ההיצע והאיכות ומניעת שחיקה של מורי ה-STEM בכלל ואזורי הארץ.
- בחינת הדרכים להתמודדות עם מחסור במורי STEM: לרבות באמצעות פתרונות טכנולוגיים מתקדמים.

למען הסר ספק, על המחקרים להיות בעלי היתכנות יישומית.

תקציב:

הפעילות בתחום זה מתוקצבת בסכום של עד 2,000,000 ₪ בכפוף לזמינות משאבים תקציביים. המימון המרבי למחקר הוא עד 500,000 ₪, לתקופה של עד שנתיים.

ב. תנאי הסף

רשאים להגיש הצעות מציעים העומדים בכל תנאי הסף להלן:

1. "המוסד" - מוסד מוכר להשכלה גבוהה בישראל, כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958 וכן מכון מחקר בישראל שהוא מלכ"ר, חל"צ, חברה ממשלתית או יחידה ממשלתית (כגון: בתי חולים, מרכזי מחקר ופיתוח אזוריים).

- לעניין זה: "מכון מחקר" משמעו – גוף אשר חלק ניכר מפעילותו קשור לקידום המחקר בחזית הידע העולמי, ברשותו תשתית ציוד לביצוע מחקרים, והחוקרים אשר מועסקים במסגרתו עוסקים בפרסום מאמרים מטעמו בעיתונות מדעית בינלאומית הנבחנת בשיפוט עמיתים ובהצגת עבודות בכנסים מדעיים בינלאומיים. למען הסר ספק, בהגדרה זו לא נכללים פרסומים בכתבי עת / כנסים מדעיים פנימיים ו/או דוחות מוזמנים בתשלום.
2. כל הצעה תכלול חוקר ראשי- מרכז פרויקט אחד ויכולה לכלול עד שלושה חוקרים ראשיים נוספים.
3. בהצעה המוגשת על ידי חוקרים ראשיים ממספר מוסדות, כל אחד מהמוסדות יענה על הגדרת "מוסד" כהגדרתו לעיל.
4. חוקר ראשי- מרכז פרויקט מטעם המוסד המגיש וכן כל אחד מהחוקרים הראשיים בהצעת המחקר יענו על כל התנאים המצטברים הבאים (להלן – "חוקר ראשי"):
- א. בעל תואר Ph.D או בעל תואר DVM , M.D. או DMD.
 - ב. חבר סגל אקדמי בכיר או במשרה מקבילה המועסק באופן קבוע או הנמצא במסלול לקביעות במוסד או חוקר בגמלאות בעל תואר ד"ר או פרופסור אמריטוס, אשר ממשיך לשמור על קשר עם המוסד ומנהל קבוצת מחקר עצמאית פעילה.
 - ג. ראש קבוצת מחקר במוסד - המנהל קבוצת מחקר עצמאית (בעל צוות מחקר ותשתית המתאימה למחקר).
 - ד. בעל הרשאה לנהל תקציב עצמאי במוסד.
 - ה. במידה וישנו חוקר אשר אינו עונה על תנאי תת סעיף א' לעיל (בעל תואר Ph.D או בעל תואר DVM , M.D. או DMD), ובתנאי שהוא עונה על כל יתר התנאים המפורטים לעיל (תת סעיפים ב'-ד') ועל פי נהלי המוסד הוא רשאי להגיש הצעת מחקר מטעמו, המוסד יוכל להגיש בקשה למשרד עד לשבועיים לפני מועד הגשת החוקרים בהתאם להנחיות הנקבעות בנהלי הקרן. מענה לבקשה תשלח לחוקר באמצעות רשות המחקר תוך 7 ימי עבודה ממועד קבלת הבקשה. בכל מקרה, חוקר אשר הוגש בעניינו בקשה כאמור, יהיה רשאי להגיש הצעת מחקר אך ורק אם הבקשה אושרה לפני מועד ההגשה המפורט להלן.
5. חוקר ראשי רשאי להגיש עד שתי הצעות חדשות או לוקח חלק בשני מענקים פעילים במסלול הלאומי שימומן על ידי המשרד בשנת 2027. למען הסר ספק, חוקר ראשי שאין לו מחקר פעיל או שלא הגיש הצעה במסלול הלאומי למימון בשנת 2027, רשאי להשתתף בעד שתי הצעות במסגרת קול קורא זה. יובהר כי מחקרים שהם במסלול שיתוף פעולה בינלאומי לא יחשבו לצורך הגבלה זו.
6. ההצעה תכלול תכנית לביצוע מחקר בעל היתכנות יישומית בתחומים המפורטים בסעיף א' לקול קורא זה.

7. התוכנית אינה מיועדת למימון מחקרים בתעשייה. יודגש כי במסגרת ההצעות המוגשות/הזוכות לא יתאפשר לכלול חב' מסחרית/תעשייתית בעלת עניין/בעלות על תוצרי הידע הנוצרים במהלך המחקר. חוקרים מהתעשייה או מהמגזר השלישי יכולים להיכלל בהצעת מחקר אשר מוגשת למשרד על ידי מוסד אקדמי או מכון מחקר כהגדרתו לעיל כקבלני משנה, אשר יתנו שירותים לקבוצת מחקר במוסד אקדמי או במכון מחקר (אם בשעות ייעוץ, אם בהכנת חומרים ומתקנים), אולם לא יוכרו כקבוצת מחקר נפרדת. יודגש, כי קבלני משנה כאמור, כולל יועצים מהארץ/מחו"ל, יכולים לשמש בהתאם לאמור לעיל רק אם נדרשת מומחיות ייחודית אשר לא קיימת במוסדות השותפים להצעה וצורך הסבר לכך במסגרת הצעת המחקר המוגשת וכן בהצדקת התקציב.

- א. הדרישה לקבלן משנה/ יועץ חיצוני והמומחיות הייחודית ייבחנו ע"י הנציג הרלוונטי באגף המדענית הראשית אשר יאשר/ידחה את השימוש בקבלן משנה/ יועץ חיצוני בהתאם. הצעה שבמסגרתו לא אושר שימוש בקבלן משנה/ יועץ חיצוני תועבר לשלב הערכה ושיפוט רק במידה וחוקר הראשי- מרכז הפרויקט יסכים לבצע את המחקר המוצע ללא שימוש בקבלן משנה/יועץ חיצוני ובמסגרת צוות המחקר הנכלל בהצעה.
- ב. לצורך עמידה בתנאי סעיף זה, לקבלני משנה לא תהיו בעלות על תוצרי הידע הנוצרים במהלך המחקר. במידה ונמצא כי במסגרת הצעה נכלל קשר עסקי עם חברה מסחרית/תעשייתית מהסוג הזה, ההצעה תדחה על הסף.
- ג. בהצעה שכוללת יועצים, קבלני משנה ו/או גופים שהם מחוץ למוסד (או המוסדות השותפים להצעה) יש להגיש את הנספח "שאלון קבלני משנה" המצורף כנספח לקול הקורא.
- ד. יודגש כי שימוש בקבלני משנה, כולל יועצים, תתאפשר רק בהתאם לתנאי נהלי הקרן למחקרים, כולל גובה התקציב המקסימלי לסעיף זה.

ג. תנאי ביצוע

מחקר המוצע לביצוע במסגרת קול קורא זה נדרש להתבצע על פי הכללים הבאים:

1. המחקר יבוצע תחת המוסד המציע. יובהר כי במקרה של מעבר חוקר ממוסד המציע למוסד אחר, יש לפעול בהתאם להוראות סעיף ד לנהלי הקרן. בכל מקרה אחר, אישור שינוי מוסד יהיה באישור הנהלת הקרן ולפי שיקול דעת הבלעדית. בהתאם, יש לוודא כי ההצעה במסגרת קול קורא זה הוגשה באישור מוסד המציע שתחתיו עתיד לבצע המחקר.
2. המחקר יבוצע בהתאם לתנאי קול קורא זה, להוראות ה"הסכם כולל למחקרים" הנמצאים בקישור שלהלן – [לחצו כאן](#) (על עדכוניהם מעת לעת).

3. תכנית המחקר תיבנה במסגרת שנתית, לתקופה של שנתיים.
4. המחקר ילווה בועדה, אשר תגובש ע"י משרד החינוך ומשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, ותהיה מורכבת מאנשי המקצוע ומלווה אקדמי ו/או מתודולוגי שהינו חבר סגל או חבר סגל בגמלאות במוסד אקדמי. אחד או יותר מן החוקרים הראשיים ינכח בכל הדיונים הנוגעים למחקר ולביצועו שיתנהלו בלשכת המדענית הראשית במשרד החינוך. באמצעות ועדה זו ניתן יהיה לעקוב אחר ביצוע המחקר ולוודא שהוא מתנהל בהתאם לתוכנית המחקר. בהתאם לדיוני הועדה, משרד החינוך ומשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה רשאים להציע שינויים בתוכנית העבודה או בלוח הזמנים וכן לצמצם או להפסיק את המחקר. במקרים בהם חלו שינויים מהותיים בתכנית העבודה, כנגזרת משינויים אותם ערך המשרד והמשרד הסכים כי אכן מדובר בשינוי מהותי, ובמידה שהחוקר יהיה סבור שמבחינה מקצועית לא ניתן לבצע את המחקר לאחר אותו שינוי, הוא יהיה רשאי לסיים את ההסכם. הפסקת ההסכם ו/או צמצומו, תהיה בכפוף לתשלום החלק היחסי של המחקר שכבר בוצע. גם במקרים בהם המשרד הפסיק את המחקר (ולא בשל רשלנות החוקר או אי שביעות רצון המשרד מתוצרי המחקר) ישלם המשרד לחוקר תשלום עבור החלק היחסי של המחקר שכבר בוצע.
5. חודשיים לפני תום כל שנת מחקר יוגש דו"ח מדעי שנתי בצירוף בקשת המשך לשנה נוספת, אשר תכלול פירוט המחקר שבוצע ושלבי המחקר, התייחסות לאבני הדרך ותכנית העבודה לשנת המחקר העוקבת. כמו כן, יש לפרט את תאריכי הפגישות שהתקיימו בהתאם לתנאי סעיף ג'4 לעיל (כתנאי לאישור המשך העבודה ומעבר לשנת המחקר הבאה). הגשת דו"ח המדעי תיעשה בהתאם להוראות הסכם הכללי ונהלי המשרד.
6. דו"ח מדעי סופי בסוף שנת המחקר האחרונה, יוגש עד שלושה חודשים לאחר תום תקופת ההתקשרות. הדו"ח המדעי המסכם יועבר לשני המשרדים. לפני אישורו על ידי משרד החינוך, הדו"ח יועבר לסקירת עמיתים והחוקרים יתבקשו לעדכן את הדו"ח הסופי בהתאם להערות של הסוקרים ובהתאם להנחיות של משרד החינוך המצורפות לקול הקורא.
7. הגשת הדוחות תיעשה בהתאם להוראות ההסכם הכללי ונהלי המשרדים. הדיווחים יוגשו באמצעות מערכת קדמת המדע בהתאם לתבניות אותן ניתן להוריד מאתר המשרד בקישור שלהלן: [לחצו כאן](#).

8. בכל פרסום מדעי, החוקרים יצינו את מימון משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה ומשרד החינוך, בנוסח: "מחקר זה ממומן ע"י משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה ומשרד החינוך" ובאנגלית:

"This research was supported by the Ministry of Innovation, Science & Technology and the Ministry of Education, Israel."

9. כל פרסום של המחקר, או חלקים ממנו (לרבות כנסים, כתבי עת, רשתות חברתיות ומדיה) יהיה בכפוף לעדכון מלווה הביצוע מטעם שני המשרדים, ובתיאום עם דוברות שני המשרדים ובהתאם להנחיות שלהם ככל שיהיו.

10. חלוקת התקציב בין קבוצות המחקר ממוסדות שונים לא חייבת להיות שווה אלא על פי צרכי המחקר.

11. המימון המרבי לביצוע מחקר (לתקופה של 2 שנים) יהיה עד 500,000 ₪.

12. תקציב המחקר יכלול: כוח-אדם מחקרי, ציוד, חומרים, הוצאות אחרות (שונות) ותקורה.

13. לפירוט בנוגע להוצאות אסורות ותקציב מרבי לסעיפים מסוימים, יש לעיין בנהלי הקרן בקישור שלהלן – [לחצו כאן](#) (על עדכניהם מעת לעת). תקציב המוצע במסגרת הצעת המחקר יעשה לפי הכללים המפורטים בנהל זה. בין היתר, בקשה להחרגה בתקציב סעיף קבלני משנה יש להגיש בטופס המקוון בקישור הבא, עד שבוע לפני מועד ההגשה של החוקרים:

<https://forms.monday.com/forms/d85ce1c52e0aa4dbdaaacdb2ced1c0cd?r=use1>

14. המוסד יפעל בהתאם להוראות החלטת ממשלה מספר 2575 ובהתאם, ידווח למשרד על כל רישום פטנט ועל כל ניצול מסחרי הנובע מהידע באמצעות דיווח שנתי למשרד: [קידום ופיתוח ידע הנוצר במימון מענקי מחקר ממשלתיים | מספר החלטה 2575 | משרד ראש הממשלה \(www.gov.il\)](#). על המוסד לבצע את הדיווח כאמור בהתאם לתנאי החלטת הממשלה וההנחיות הרלוונטיות בנהלי הקרן.

ד. מיון והערכת ההצעות

1. ההצעות העומדות בתנאי הסף המפורטים בסעיף ב לעיל, תועברנה לשלב ההערכה והשיפוט על ידי ועדת השיפוט המקצועית שתמונה לשם כך. הוועדה עשויה להסתייע בעבודתה, ככל שתמצא לנכון, גם בסוקרים חיצוניים (כמפורט מטה). ועדת השיפוט

תכלול מומחים מהאקדמיה, נציגי משרד החינוך ובמידת הצורך גם מומחים מהמגזר הפרטי או הציבורי, כולל מהתעשייה.

2. הליך השיפוט יתבסס על מצוינות מדעית ושימויות ויכלול הערכת ההצעות לפי אמות המידה המפורטות להלן ודירוגן. המלצות ועדת השיפוט תועברנה להנהלת הקרן לדיון וקבלת החלטות.

3. ההצעות תוערכנה על פי אמות מידה מקצועיות כאשר הבסיס להערכת ההצעות יהיה כדלהלן:

- **פוטנציאל יישומיות (25%):** פוטנציאל תרומת המחקר המוצע לקידום פיתוח הנגישות ללימודי STEM במערכת החינוך כבסיס לפיתוח הון אנושי עתידי בתעשייה עתירת ידע.
- **רמה מדעית (20%):** מצוינות מדעית וטכנולוגית, הבסיס המדעי של המחקר.
- **מידת החדשנות (20%):** מידת החדשנות והמקוריות של המחקר המוצע בהשוואה לידע שהצטבר בארץ ובעולם.
- **מתודולוגיה (25%):** המידה שבה השיטה המוצעת לביצוע המחקר היא איכותית, ברת ביצוע ותואמת את מטרות המחקר.
- **יכולת הביצוע של החוקר וקבוצת המחקר (10%):** תיבחן בהסתמך על ניסיון, הישגים קודמים וכישוריהם של החוקרים והאמצעים העומדים לרשותם (במידה וההצעת המחקר כוללת מספר קבוצות מחקר, יש להתייחס לרמת שיתוף הפעולה ביניהן וחיוניותו למחקר).

4. לאחר הערכת ההצעות ע"י הסוקרים, יו"ר ועדת השיפוט רשאי לקבל החלטה אודות אי הצגת הצעה מסוימת במסגרת וועדת השיפוט עקב הערכת איכות נמוכה של הסוקרים שאר ההצעות יוערכו בוועדת השיפוט.

5. וועדת השיפוט רשאית במסגרת הדיון להמליץ על המלצה לדחייה היות וההצעה אינה ברמת איכות מספקת, דבר שינומק במסגרת פרוטוקול הוועדה.

6. ההצעות שידונו בוועדה ידורגו על בסיס איכותן המדעית בהתאם לאמות המידה שנקבעו בקול הקורא.

7. יובהר כי אמות המידה והמשקלות ישמשו את וועדת השיפוט ככלי עזר לדירוג ההצעות ובחירה של ההצעות הזוכות. יחד עם זאת, במקרה שהוועדה מבחינה בהצעות ברמת

איכות דומה, הוועדה רשאית לשקול בין היתר, מתן העדפה לאוכלוסיות הזכאיות לייצוג הולם.

8. העברת ההצעות להערכת סוקרים חיצוניים: המשרד עשוי להעביר את ההצעה לסוקרים חיצוניים לשם קבלת חוות דעת מקצועיות ודירוג הצעות, כגורם מסייע לוועדת השיפוט. המשרד רשאי להעביר, לפי שקול דעתו, הצעות לעיונם וחוות דעתם של גורמים חיצוניים כמו גופי ממשלה או רשות ציבורית. יחד עם זאת, סמכות ההחלטה בהערכת ודירוג ההצעות בהתאם נמצאת בידי חברי ועדת השיפוט ונציגי המשרד בלבד, אשר רשאים להסתייע בחוות הדעת של הסוקרים החיצוניים או להתעלם מכולה או חלקה, לפי שיקול דעתם המקצועי.

ה. ביצוע התכנית

1. המשרד לא ידון בהצעות אשר תוגשנה באיחור או שלא בהתאם לתנאים המפורטים בקול קורא זה, ונהלי הקרן.

2. על פי הצפי, ההחלטה על ההצעות הזוכות תיעשה **במהלך הרבעון האחרון של שנת 2026**, בהתאם לכללים ולזמינות התקציב לשנת 2026.

3. חתימה על התקשרות לביצוע המחקר מותנית בעמידת המוסד בכלל תנאי ההסכם הכולל למחקרים לעניין זה, בטופס פרטי ההתקשרות, לרבות בקיומן של ערבויות וביטוחים כנדרש.

4. **אישור תקציב המחקר וחתימה על התקשרות לביצוע המחקר מותנים בזמינות תקציבית.**

5. עם החתימה על ההסכם על החוקר להצהיר כי משרד החדשנות המדע והטכנולוגיה ומשרד החינוך הם הגורם המממן היחיד של המחקר, למעט גורמי מימון שאינם ממשלתיים אשר הוצגו במסגרת הצעת המחקר ואושרו על ידי המשרד. ובכל מקרה, יודגש כי לא יתאפשר כפל מימון באמצעות המשרד, כאמור בסעיף ו. להלן.

6. המוסד אינו רשאי להעביר או להמחות את זכויותיו לפי קול קורא זה, כולן או חלקן.

ו. כללים ועקרונות

1. חוקר רשאי להגיש עד שתי הצעות חדשות או לקחת חלק בשני מחקרים פעילים, כחוקר ראשי-מרכז פרויקט או כחוקר ראשי, במסלול הלאומי בשנה תקציבית מסוימת. למען הסר ספק, חוקר שאין לו מחקר פעיל ועוד לא הגיש הצעה במסלול הלאומי בשנת 2026, רשאי להגיש עד שתי הצעות במסגרת קול קורא זה.

2. חוקר ראשי שיש לו מחקר פעיל במסלול הלאומי במימון משרד המדע אשר בשנת 2026 תהיה זו שנתו האחרונה למחקר, רשאי להגיש הצעה לקול קורא זה. ככלל, המשרד יממן לא יותר משני מענקי מחקר במסלול הלאומי בכל נקודת זמן.
3. חוקר ראשי שיש לו שני מענקי מחקר פעילים הממומנים על ידי המשרד במסלול הלאומי, כולל מענקים מקולות קוראים של המשרד בשיתופי פעולה עם משרדי ממשלה או גופים ציבוריים אחרים בשנת 2027, לא יהיה רשאי להגיש בקשה במסגרת קול קורא לאומי לשנת 2026.
4. בכל הנוגע להגבלת מספר ההצעות/ מחקרים פעילים כמופרט לעיל, חוקר אשר הגיש קדם הצעה לקול קורא לאומי והצעתו לא התקבלה להגשה של הצעה מלאה (לא עברה לשלב ב'), רשאי להגיש הצעה לקול קורא זה ככל שמועד ההגשה הוא אחרי מסירת ההודעה שההצעה לא התקבלה להגשת הצעה מלאה. בהתאם, חוקר אשר הגיש קדם הצעה בקול קורא לאומי וטרם נודע לו שלא התקבלה להגשה של הצעה מלאה (לא עברה לשלב ב'), לא יהיה רשאי להגיש הצעה במסגרת קול קורא זה.
5. יודגש כי, לאחר הגשת ההצעה לא יתאפשר לשנות את זהות החוקר הראשי-מרכז פרויקט, חוקר ראשי או להחליף ביניהם את התפקיד. למען הסר ספק, שינוי זהות חוקר ראשי- מרכז פרויקט או חוקר ראשי, יכלול גם הוספת חוקר שבמועד ההגשה הוגדר כיועץ חיצוני (קבלן משנה).
6. כפל מימון - לא יינתן מימון לאותו מחקר או מחקר דומה במסגרת אחרת של המשרד או מחקר הממומן על ידי משרדי ממשלה אחרים או על ידי קרנות ציבוריות כמו הקרן הלאומית למדע (ISF).
7. שאר הנהלים מפורטים בנהלי קרן המחקרים נמצאים בקישור שלהלן – [לחץ/ כאן](#).
8. מידע לגבי תשתיות מחקר הזמינות בארץ, ניתן לקבל באתר "מרכז הידע הלאומי להנגשת תשתיות מחקר בישראל" (IRCF, Israel Research Core Facilities) בקישור הבא <https://www.israel-cores.org>
9. ארגוני תשתיות מדע וטכנולוגיה בינלאומיים – משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה אחראי לייצוגה ולהשתתפותה של מדינת ישראל בארגוני תשתיות למדע וטכנולוגיה בינלאומיים, בין המובילים והיוקרתיים מסוגם בעולם, בהם ישראל חברה (להלן – "ארגונים בינלאומיים"). באמצעות ארגונים בינלאומיים אלו נפתחות אפשרויות להשתלבותם של מדענים ישראלים בשותפויות מחקר בינלאומיות ורב-לאומיות גדולות וכן מונגשות תשתיות מחקר ופיתוח מתקדמות עבור כלל החוקרים באקדמיה ובמוסדות המחקר בישראל. המשרד מבקש לחשוף כמה שיותר חוקרים לאירגוניים בינלאומיים אלו ולעודד את השימוש בשירותיהם. בנספח א' לקול הקורא מובאת

רשימת הארגונים הבינלאומיים, הכוללת עבור כל ארגון, מידע אודות הארגון וכן פרטי קשר המנהל המדעי במשרד, ובמקרה וקיים – גם איש הקשר מהאקדמיה, נציגי ישראל בארגון, אשר עומדים לרשות החוקרים בסיוע לקישור לארגון והנגשת פעילותו. בתהליך הגשת הצעות המחקר מתבקש מגיש ההצעה, לעדכן באם יעשה שימוש בתשתית של אחד או יותר מארגונים אלו עבור הצעת המחקר המוגשת ולפרט את אופן השימוש.

ז. זכויות המשרד

1. המשרדים רשאים לבטל את הקול הקורא או חלקים ממנו או לפרסם קול קורא חדש ללא מתן הסברים למציעים או לכל גורם אחר וללא הודעה מוקדמת.
2. המשרד רשאי, בכל עת, בהודעה שתפורסם, להקדים או לדחות את המועד האחרון להגשת בקשות וכן לשנות מועדים ותנאים אחרים הנוגעים לקול הקורא על פי שיקול דעתו.
3. המשרד רשאי לפנות במהלך הבדיקה וההערכה למציע, כדי לקבל הבהרות להצעה, לבקש פרטים נוספים או כל מסמך או מידע אחר הדרושים לדעתו לשם בדיקת ההצעות או קבלת החלטה.
4. המשרד שומר לעצמו את הזכות לפסול מציע אשר כלל בהצעתו מידע שקרי או מטעה.
5. המשרד שומר לעצמו את הזכות לפסול הצעה הכוללת מידע, עובדות, או נתונים שאינם מדויקים, אמינים, או מהימנים.
6. המשרד רשאי לקבוע את גובה המימון שיינתן לזוכה ואת פרטי התקציב, בהתאם להתרשמותו מצרכי ההצעה. במקרה בו גובה המימון המאושר נמוך מהתקציב שבהצעה, יתבקש הזוכה להגיש תכנית תקציבית מתוקנת בהתאמה.
7. לא ניתן להגיש ערר על המלצות ועדת השיפוט מטעמים מקצועיים.
8. אין באמור לעיל כדי לפגוע בזכויות המשרד לפי חוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992 או תקנותיו או לפי כל דין אחר.

ח. שאלות ופניות

החוקרים מתבקשים להפנות שאלות ובירורים בנושאים אדמיניסטרטיביים למוסד בלבד. המוסד יפנה למשרד בבירור לפי הצורך. לשאלות בנושאי תחומי התכנית בלבד ניתן לפנות לפי התחום:

ד"ר כנרת משגב, מנהלת מדעית מדעי החברה והרוח,

דוא"ל KineretM@most.gov.il , 02-5411131-

משרד החינוך:

ד"ר טל רז, מנהלת תחום מחקרים וניסויים חינוכיים, traz@education.gov.il

0506283818

ט. הגשת ההצעות

1. ההצעות תוגשנה באמצעות רשות המחקר במוסד, ותהינה מאושרת וחתומות על ידי מורשה חתימה מטעם המוסד ועל ידי החוקר הראשי- מרכז הפרויקט, בצירוף חותמת המוסד.

2. ההגשה תיעשה באמצעות המערכת המקוונת "**קדמת המדע**" בקישור שלהלן:
<https://kf.most.gov.il>

3. הנחיות למילוי הטופס המקוון והמסמכים הנדרשים לצירוף מופיעים באתר המשרד ובמדריך למשתמש בפורטל במערכת "קדמת המדע".

4. הקמת מוסד חדש – במידה והמוסד המגיש לא קיים במערכת קדמת המדע יש צורך בקשה בטופס המקוון ובהתאם להנחיות המפורטות בנהלי הקרן בלינק הבא:
<https://forms.monday.com/forms/f99929d373a8b017e2a0ac13054573a8?r=use1>

5. משתמשים חדשים - על מנת להגיש את ההצעה יש צורך בהקמת משתמש חדש ואישורו על ידי מרכז הפעילות במוסד. מרכז הפעילות במוסד יאשר משתמש חדש רק לאחר בדיקה כי המבקש עומד בתנאי הסף הרלוונטיים (חוקר או מלגאי). **יודגש כי תהליך זה עלול לקחת זמן והאחריות על השלמתו לפני מועד ההגשות הסופי היא על מגישי ההצעה.**

6. בכל בעיה טכנית בהגשה ניתן לפנות באמצעות "כפתור" פניית שירות שבתוך פורטל קדמת המדע.

7. בעת ההגשה, החוקר הראשי-מרכז הפרויקט לוקח אחריות מלאה על כל התוכן שנכלל בהצעה והמסמכים המצורפים. במסגרת זו, באחריות חוקר הראשי- מרכז הפרויקט לוודא אמינות תוכן ההצעה והמסמכים המצורפים להצעה, כולל במקרה שנעשה שימוש באמצעי טכנולוגיים ו/או כלי בינה מלאכותית במסגרת הכנת ההצעה.

8. במקרה של חשש להגשת מידע שאינו אמין במסגרת הצעה שהוגשה, המשרד רשאי לפסול את ההצעה האמורה וכן רשאי לבחון מניעת הגשת הצעות נוספות על ידי החוקרים הראשיים לתקופה שתקבע על ידי הנהלת הקרן לפי שיקול דעת ובהתאם לנסיבות העניין.

א. להלן רשימת הנתונים הנדרשים טרם הזנת הצעת המחקר במערכת קדמת המדע:

א.1. יש להכין את הצרופות הבאות:

כללי:

- ✓ **תכנית מחקר – הצעה מלאה**
- ✓ **ביבליוגרפיה (ע"פ הפורמט המבוקש)**
- ✓ **קורות חיים (של כל חוקר השותף במחקר)**
- ✓ **אישורים נוספים במידת הצורך (ראה להלן סעיף 4)**
- ✓ **שאלון קבלן משנה**

להלן פירוט הנחיות לכל צרופה נדרשת:

1. תכנית המחקר (התבנית מופיעה בפרסום הקול הקורא שבאתר המשרד) – יוגש

בקדמת המדע כקובץ "טופס תכנית מחקר – הצעה מלאה" בהתאם לדרישות הבאות:

- ❖ שפה: תכנית המחקר על כל חלקיה תיכתב בעברית.
- ❖ פונט: Times New Roman, בגודל: 11
- ❖ מרווח שורות: 1.5
- ❖ שוליים: Moderate, למעלה ולמטה 2.54 ס"מ, ימין ושמאל 1.91 ס"מ
- ❖ מספר עמודים מירבי: 10 (כולל איורים וגרפים, לוחות זמנים ותכנית עבודה (גאנט). לא כולל ביבליוגרפיה-אשר יוגש בפורמט המיועד לכך)
- ❖ פורמט קובץ הצרופה: PDF (לאחר מילוי הטופס יש לשמור בפורמט PDF)
- ❖ נפח מירבי לצרופה: 2.5 מגה בייט.
- ❖ **לתשומת לב: תוכנית מחקר שתוגש בניגוד לדרישות המפורטות לעיל, עלולה להיפסל על הסף ככל שחריגה האמורה העניקה יתרון למציע, כולל בנוגע לאורך ההצעה.**
- ❖ **תכנית המחקר תוגש כטופס "תכנית המחקר-הצעה מלאה" המצורף. יש למלא את המידע לפי הסעיפים: תכנית מפורטת של המחקר (אין צורך לכלול**

תקציב

#	Section	הנחיות לפרקי הצעת המחקר
1	Abstract	תקציר עד 1500 תווים (כ-250 מילים) ללא איורים, המתאר את תכנית העבודה של קבוצות

		המחקר, לרבות רקע, מטרות, מתודולוגיה והתוצאות אותן מעוניינים להשיג.
2	Scientific background and state of the art	רקע מדעי והיתרון היחסי של המחקר המוצע על הידוע.
3	Research objectives and specific aims	מטרת המחקר ומטרות ספציפיות.
4	Detailed description of the proposed research	תיאור מפורט של תכנית המחקר, כולל שיטות מרכזיות.
5	Significance, innovation and potential benefits of the proposed research	החשיבות, החדשנות והיתרונות של המחקר המוצע.
6	Potential Applicability	ישימות צפויה ופיתוח טכנולוגי עתידי.
7	Competence and expertise of the researchers to conduct the proposed program	יכולת ומומחיות של החוקרים לקיים את התוכנית המוצעת
8	Work plan and Gantt	תיאור תכנית העבודה, גאנט ואבני דרך. יש לכלול תיאור מילולי של שלבי העבודה (של כל קבוצת מחקר). כל שלב יהיה תחום בזמן התחלה ובזמן סיום. תכנית העבודה תסוכם בתרשים של לוח זמנים (תרשים גאנט), בו נתונים השמות המקוצרים של השלבים, מועדי התחלה וסיום של כל שלב פרוסים על ציר זמן. לטבלה תצורף מקרא המפרט את שלבי העבודה. דוגמה לתרשים לוח זמנים (גאנט) נמצא ב"טופס תכנית מחקר – הצעה מלאה".

2. **ביבליוגרפיה** (בפורמט APA – הנחיות בפרסום הקול הקורא שבאתר המשרד)

- ❖ רשימת מאמרים רלוונטיים ביותר להצעת המחקר.
- ❖ יש לסמן בכוכבית את חמשת המקורות הרלבנטיים ביותר לתכני המחקר ושאינם של מגישי הבקשה.
- ❖ פורמט קובץ הצרופה: PDF (לאחר מילוי הטופס יש לשמור בפורמט PDF)
- ❖ מספר עמודים: ללא הגבלה

3. **קורות חיים** (התבנית מופיעה בפרסום הקול הקורא שבאתר המשרד)

- ❖ יש לצרף קורות חיים עבור כל אחד מהחוקרים הראשיים השותפים במחקר.
- ❖ על קורות החיים להיות בפורמט "טופס קורות חיים" (פורמט BIOSKETCH)
- ❖ יש לעקוב אחר דרישות התוכן המופיעות בטופס.
- ❖ מספר עמודים לקורות החיים של כל שותף להצעה: 2

4. **אישורים הנדרשים לביצוע ניסויים (תלוי מחקר)**

יש לוודא כי בידך האישורים המפורטים להלן (אישורי פנייה לגורמים השונים או אישורים סופיים), בהתאם לצרכי המחקר, ככל שנמצאים בידי המוסד במועד הגשת ההצעות. במידה ולא קיים, יש לצרף הצהרה (במלל חופשי) כי במידה וההצעה תאושר החוקר יעביר את האישור וזאת בהתאם לנדרש לצורכי המחקר:

א. **אישור ועדת הלסינקי** - לתכניות מחקר הכרוכות בניסויים קליניים בבני אדם יש לצרף אישור פנייה לוועדת הלסינקי.

ב. **אישור משרד החינוך** - כל מחקר המבקש לאסוף נתונים במערכת החינוך, נדרש לקבל היתר המעיד על עמידתו בכללי האתיקה של המשרד (מידע עדכני ניתן למצוא באתר לשכת המדען):

<https://chief-scientist.education.gov.il/ethics-and-regulation>

ג. **אישור ניסויי בבעלי חיים** - לתכניות מחקר הכרוכות בניסויים בבעלי חיים יש לצרף טופס הבקשה המפורט שהוגש על ידי חוקרים לוועדה לפיקוח על ניסויים בבעלי חיים

ד. **אישור ניסוי בצמחים** - לתכניות מחקר הכרוכות בניסויים בצמחים מהונדסים ובמיקרואורגניזמים הקשורים אליהם יש לצרף טופס הבקשה המפורט שהוגש על ידי החוקרים לוועדה לצמחים מהונדסים

ה. **אישור שימוש בפתוגנים מסוכנים (מחוללי מחלות)** - לתוכניות מחקר הכרוכות בניסויים במחוללי מחלות ביולוגיים, על החוקר לספק אישור למחקר במחוללי מחלות

ביולוגיים* מועדה מוסדית ייעודית ובהיעדר ועדה מוסדית מהוועדה החיצונית של המועצה להסדרת מחקרים במחוללי מחלות ביולוגיים.

*מחוללי מחלות ביולוגיים: רשימת הפתוגנים (חיידקים, נגיפים, פטריות וטוקסינים) הנקובים בתוספת לחוק הסדרת מחקרים במחוללי מחלות ביולוגיים (מעודכנת לשנת 2021).

1. **אישור שימוש בערכי טבע מוגנים** - לתכניות מחקר הכרוכות בשימוש בערכי טבע מוגנים יש לצרף אישור אותו מנפיקה רשות הטבע והגנים.

5. **הצהרת החוקר הראשי בעניין אחריות תוכן ההצעה** (מופיע בפרסום הקול הקורא שבאתר המשרד)
על החוקר הראשי-מרכז הפרויקט (PI), מגיש ההצעה, לצרף הצהרה חתומה בנוסח הנמצא באתר.

6. **שאלון קבלן משנה** (מופיע בפרסום הקול הקורא שבאתר המשרד)
בהצעה שכוללת בתוכנית המחקר ו/או תוכנית התקציבית הספקת שירותים על ידי יועצים חיצוניים, קבלן משנה מהתעשייה או מהמגזר השלישי בהתאם לתנאי סעיף ב'(7) לקול הקורא, יש למלא ולצרף שאלון במסגרת הגשת ההצעה ע"פ הנוסח הנמצא באתר.

אין לצרף מסמכים נוספים מעבר למסמכים אשר התבקשו בקול הקורא ובמסמך הנחיות זה.

א.2. **בנוסף, יש להכין את המידע שלהלן לצורך הזנתו במערכת קדמת המדע בזמן הגשת ההצעה:**

בלשונית "נתוני מחקר"

1. **תקציר בעברית**, עד 1500 תווים (כ 250 מילים)
2. **תקציר באנגלית**, עד 1500 תווים (כ 250 מילים)
3. **יישומיות** – מידע על הפוטנציאל היישומי של ההצעה בשפה העברית – מוגבל ל- 1,000 תווים.

4. התאמת המחקר לתתי-נושאים המוגדרים בקול קורא-בשפה העברית- מוגבל ל- 500 תווים.

בלשונית "תקציב"

1. על החוקר להזין בפורטל "קדמת מדע" את התקציב המבוקש עבור ההצעה לרבות הצדקת תקציב בשפה האנגלית ולא יותר מהתקציב המוגדר בקול הקורא.
2. מגבלות התקציב לסעיפים השונים מופיעים בנהלי הקרן, בסעיף ג. "תנאי ביצוע ונהלי מימון" בקישור שלהלן – [לחצו כאן](#)

בלשונית "סוקרים"

רשימה של 5 **סוקרים** מהארץ בלבד מתחום ההצעה ללא ניגוד עניינים (כדוגמת הנחייה בעבר או קיום קשר מקצועי/עסקי. כמו כן, יש לוודא כי לא קיימת בחמש השנים האחרונות פעילות מדעית כדוגמת הנחיית סטודנט משותפת, שותף למחקר, כתיבת מאמר משותף, השתייכות לאותה מחלקה וכדומה). במידה ונמצא כי נכלל בהצעה סוקרים עם ניגודי עניינים כאמור וההצעה נבחנת על ידי אותו סוקר במסגרת הליך השיפוט, המשרד רשאי לפסול את ההצעה או הזכייה ו/או למנוע את החוקר מהגשות נוספות לפרק זמן שיקבע על ידי הנהלת הקרן למחקרים, הכל בשיקול דעת המשרד ולפי נסיבות העניין **אין לצרף מסמכים נוספים מעבר למסמכים אשר התבקשו בקול הקורא זה ומעבר לנתונים שהתבקשו במערכת קדמת המדע.**

א.3. דגשים לאחר מילוי הנתונים במערכת קדמת המדע:

1. **לתשומת ליבכם**, לאחר מילוי הטופס במערכת קדמת המדע, על כל אחד מהחוקרים הראשיים לאשר ולסמן את שדות ההצהרה.
2. יודגש כי, בכל עת ניתן ללחוץ על "כפתור" בדיקת תקינות על מנת לוודא כי ההצעה מולאה בהתאם לדרישות.
3. **הפקת דו"ח הצעה -** לאחר השלמת מילוי כל פרטי ההצעה, חובה להפיק דוח לפני שליחת ההצעה. הדו"ח מהווה תמונת מצב של כל פרטי ההצעה שנשלחה ומכיל את כל המסמכים שצורפו להצעה. כפתור הפקת דו"ח מוצג רק למרכז הפרויקט. יצוין כי רק לאחר מילוי כל השדות הרלוונטיים והפקת הדוח יופיע "כפתור" **שליחה** (שליחת ההצעה למרכז הפעילות במוסד).

י. מועד אחרון להגשת הצעות המחקר

1. המועד האחרון להגשת ההצעות על ידי החוקרים באמצעות המערכת המקוונת אל מרכז הפעילות במוסד הוא עד יום שני ה- 10.8.2026, עד השעה 15:00. לאחר מועד זה תיסגר המערכת בפני החוקרים ולא תהיה אפשרות עוד להגיש הצעות. לאחר הגשת ההצעה על ידי החוקר היא תעבור לאישור המוסד, אשר יוכל לערוך בה שינויים ותיקונים.
2. המועד האחרון להגשת ההצעות על ידי המוסדות הוא עד יום שני, ה- 17.8.2026 עד השעה 15:00. (להלן – המועדים הקובעים). זהו המועד בו נדרשים המוסדות לאשר את ההצעות באמצעות המערכת המקוונת באופן סופי. הצעה אשר לא תאושר ותוגש במערכת המקוונת על ידי המוסד עד למועד זה – לא תידון.

לתשומת לבכם, מילוי הטופס המקוון במערכת קדמת מדע, היא פעולה הדורשת זמן ולכן מומלץ להתחיל בהליך ההגשה זמן רב טרם המועד הקובע ולא ברגע האחרון, וזאת בשל קשיים ועיכובים מגוונים העשויים להיגרם: ניתוק מהרשת, קבצים לא תקינים, קבצים כבדים, חתימות מורשי החתימה וכד'.

הצעות אשר תגענה באיחור או שלא תוגשנה בהתאם למפורט לעיל, תדחינה על הסף.

מסמך זה מנוסח בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד. בכל מקום בו הפנייה במסמך מנוסחת בלשון זכר, הכוונה לגברים ולנשים כאחד.